

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

I.P. Centrul de Excelență în Energetică și Electronică

„Aprob”

Mariana BARLADEAN,

Directoare I.P. Centrul de Excelență în

Energetică și Electronică

"17" septembrie 2025

Curriculum la unitatea de curs

**G.02.O.002 Bazele legislației în domeniu/
Etica profesională**

Programul de studii: **0713.6 Rețele electrice**

Calificarea: **311304 Tehnician electrician/tehniciană
electriciană**

Chișinău 2025

Aprobat la :

Consiliul metodic științific al I.P. Centrului de Excelență în Energetică și Electronică
din 15.09.2025, director adjunct pentru instruire Virgil BANTAȘ _____

Ședința Catedrei Electrotehnică a I.P. Centrul de Excelență în Energetică și Electronică
din 09.09.2025, șef catedră Cekan Svetlana _____

Autor:

1. Lesnic Alina, profesoară Bazele legislației în domeniu, grad didactic doi, I.P.CEEE

Recenzenți:

1. Viorica HLUSOV, șef departament Energetică, Facultatea Energetică și Inginerie Electrică, UTM.
2. Andrei PUȚUNTICĂ, Director tehnic, SAVTELS S.R.L.
3. Viorel CIOBANU, Director tehnic, COMPANIA ELECTRICĂ S.R.L.

Adresa Curriculumului în Internet:

<https://ceee.md/programe-de-formare-profesionala/>

Cuprins

<i>I. Preliminarii</i>	<i>4</i>
<i>II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională</i>	<i>4</i>
<i>III. Competențele profesionale specifice modulului</i>	<i>4</i>
<i>IV. Administrarea modulului</i>	<i>5</i>
<i>V. Unitățile de învățare</i>	<i>5</i>
<i>VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....</i>	<i>9</i>
<i>VII. Studiu individual ghidat de profesor.....</i>	<i>10</i>
<i>VIII. Lucrările practice recomandate</i>	<i>11</i>
<i>IX. Sugestii metodologice</i>	<i>11</i>
<i>X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....</i>	<i>12</i>
<i>XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii</i>	<i>13</i>
<i>XII. Resursele didactice recomandate elevilor.....</i>	<i>14</i>

I. Preliminarii

Bazele legislației în domeniu / Etica profesională reprezintă un curs de inițiere a elevilor cu principalele elemente teoretico-metodologice aplicabile cu privire la comportamentul cinstit, corect, responsabil al tuturor membrilor organizației ce va garanta funcționarea firmelor în domeniul electroenergetic în condițiile respectării legislației în vigoare și a normelor eticii și deontologiei profesionale.

Studiul unității de curs *Bazele legislației în domeniu/Etica profesională* nu este condiționată de parcurgerea sau promovarea altor unități de curs.

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Studierea acestei unități de curs are un rol deosebit de important în formarea viitorului specialist care își va desfășura activitatea în întreprinderile din domeniu, respectând legislația în vigoare și normele de etică profesională, dezvoltându-și abilități de lucru în grup și colectiv, cât și comportament corect față de clienți.

III. Competențele profesionale specifice modulului

- CS 1 Identificarea legilor și actelor normative privind sectorul energetic;
- CS 2 Distingerea legilor și actelor normative privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor din sectorul electroenergetic;
- CS 3 Definirea noțiunilor, teoriilor, obiectului de studiu și funcțiilor specifice modulului Etica profesională;
- CS 4 Distingerea cunoștințelor, capacităților și atitudinilor necesare în integrarea profesional-socială;
- CS 5 Caracterizarea modelului personalității specialistului în dependență de competența profesională și comportament;
- CS 6 Identificarea culturii organizaționale a culturii exteriorului;
- CS 7 Identificarea și soluționarea conflictelor;
- CS 8 Adaptarea tânărului specialist în colectivul de muncă.

IV. Administrarea modului

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
II	60	20	-	40	ex	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
Modulul I. Bazele legislației în domeniu	
1.1 Legi și acte normative privind sectorul energetic	
UC 1.1 Identificarea legilor și actelor normative privind sectorul energetic: – <i>Studierea legilor din sectorul energetic:</i> Legea cu privire la energetică, nr.174 din 21.09.2017; Legea cu privire la energia electrică, nr.107 din 27.05.2016; Legea securității și sănătății în muncă, nr.186 din 10.07.2008; – <i>Studierea regulamentelor din sectorul energetic:</i> Regulament pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, nr.393 din 15.12.2010; Regulament cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, nr.406 din 25.02.2011; Regulament cu privire la protecția rețelelor electrice, nr.514 din 23.04.2002; – <i>Studierea normelor tehnice de exploatare a stațiilor și rețelelor electrice.</i>	1. Legislația din sectorul energetic; 2. Regulamente din sectorul energetic; 3. Norme tehnice de exploatare a stațiilor 4. și rețelelor electrice.

Unități de competență	Unități de conținut
1.2 Legi și acte normative privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor din sectorul electroenergetic	
UC 1.2 Distingerea legilor și actelor normative privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor din sectorul electroenergetic: - <i>Studierea regulamentelor privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă:</i> Regulament privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire a riscurilor profesionale, Anexa 1 la HG nr.95 din 05.02.2009; Regulament cu privire la pregătirea și autorizarea personalului în organizațiile sistemului electroenergetic al Republicii Moldova; - <i>Studierea normelor de securitate și sănătate în muncă:</i> Norme tehnice ale rețelelor electrice de distribuție, nr.267 din 20.11.2007; Norme de amenajare a instalațiilor electrice, ed.7; Norme de securitate și sănătate în muncă la exploatarea instalațiilor electrice, ed.2, 1989; - <i>Studierea instrucțiunilor cu privire la aplicarea și încercarea mijloacelor electrice utilizate în instalațiile electrice, nr.67 din 30.12.2004.</i>	1. Regulamente privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă; 2. Norme de securitate și sănătate în muncă; 3. Instrucțiuni cu privire la aplicarea și încercarea mijloacelor electrice.
Modulul II. Etica profesională	
2.1 Obiectul, funcțiile și problematica eticii profesionale	
UC 2.1 Definirea noțiunilor, teoriilor, obiectului de studiu și funcțiilor specifice modulului Etica profesională: - <i>definirea conceptului de etică, morală, deontologie;</i> - <i>analiza tipurilor de norme morale;</i> - <i>estimarea rolului funcțiilor eticii;</i>	1. Geneza și conținutul noțiunilor de „etică” și „morală”; 2. Obiectul eticii profesionale; 3. Nonviolența – „tabu” moral categoric; 4. Funcțiile eticii profesionale.

Unități de competență	Unități de conținut
- <i>anticiparea problemelor legate de comportamentul etic în activitatea profesională;</i> - <i>prevederea consecințelor comportamentului său;</i> - <i>proiectarea metodelor de dezvoltare a comportamentului etic pentru viitorii specialiști.</i>	
2.2 . Noțiunile fundamentale ale eticii profesionale	
UC 2.2 Distingerea cunoștințelor, capacităților și atitudinilor necesare în integrarea profesional-socială: - <i>identificarea problematicii și specificul eticii profesionale;</i> - <i>compararea relației dintre etica datoriei și conștiință;</i> - <i>anticiparea schimbărilor legate de etica profesiei sale;</i> - <i>planificarea acțiunilor de implementare a metodelor de educație morală;</i> - <i>direcționarea comportamentului obișnuit în dependență de cerințele profesiei sale.</i>	1. Morala și etica profesională; 2. Problematika și specificul eticii profesionale; 3. Etica datoriei și conștiința; 4. Componentele conținutului educației morale; 5. Metode și procedee de educație morală.
2.3 Particularitățile comportamentului etic	
UC 2.3 Caracterizarea modelului personalității specialistului în dependență de competența profesională și comportament: - <i>identificarea factorilor ce favorizează comportamentul etic;</i> - <i>determinarea competențelor profesionale ale specialistului în baza codului deontologic;</i> - <i>compararea consecințelor comportamentului neetic;</i> - <i>analiza dimensiunilor de bază ale personalității și relația lor cu un comportament etic;</i> - <i>caracterizarea modelul personalității specialistului în dependență de competența profesională și comportament.</i>	1. Etica în contextul competenței și măiestriei profesionale; 2. Factorii ce favorizează comportamentul etic; 3. Dimensiuni de bază ale personalității și caracteristici specifice ce influențează comportamentul etic; 4. Consecințele unui comportament contrar eticii.

Unități de competență	Unități de conținut
2.4 Etica și cultura organizațională	
UC 2.4 Identificarea culturii organizaționale și a culturii exteriorului: - <i>definirea conceptului de cultură organizațională;</i> - <i>analiza modalităților de manifestare a culturii organizaționale;</i> - <i>comparația diverselor forme de cultură organizațională;</i> - <i>aprecierea rolului culturii organizaționale ca fenomen specific al relațiilor de muncă;</i> - <i>identificarea factorilor determinanți ai culturii exterioare;</i> - <i>argumentarea importanței ținutei în viață și la serviciu;</i> - <i>proiectarea dimensiunilor culturale ale specialistului;</i> - <i>modelarea variantei posibile de interacțiune între ținută-cultura vorbirii-stima de sine;</i> - <i> direcționarea acțiunilor întreprinse în vederea dezvoltării imaginii de sine.</i>	1. Definirea conceptului de cultură organizațională; 2. Modalități de manifestare a culturii organizaționale; 3. Tipologia culturii organizaționale; 4. Cultura exteriorului. Imaginea profesională: mers, ținută, vestimentație, gest, mimică, expresivitate și ținută; 5. Eticheta și politețea; 6. Conceptul imaginea de sine-stima de sine.
2.5 Etica în soluționarea conflictelor	
UC 2.5 Identificarea și soluționarea conflictelor: - <i>identificarea factorilor determinanți ai conflictului în organizație;</i> - <i>determinarea modalităților de soluționare a conflictului în diferite situații de caz;</i> - <i>argumentarea importanței conflictului pozitiv;</i> - <i>planificarea căilor de soluționare a conflictului;</i> - <i> direcționarea conflictului spre generarea de alternative referitoare la o decizie.</i>	1. Delimitări conceptuale; 2. Cauze de apariție a conflictelor; 3. Modalități de soluționare a conflictului; 4. Reguli de soluționare constructivă a conflictelor; 5. Comportamentul conflictual tipic și alternative de acțiune.

Unități de competență	Unități de conținut
2.6 Colectivul de muncă	
UC 2.6 Adaptarea tânărului specialist în colectivul de muncă: - <i>identificarea normelor de grup ale colectivului de muncă;</i> - <i>argumentarea rolului respectării normelor de grup,</i> - <i>analiza climatului psihic în grupul din care face parte;</i> - <i>anticiparea consecințelor lipsei comportamentului etic în colectiv;</i> - <i>aprecierea importanței menținerii autorității morale într-un colectiv de muncă;</i> - <i>crearea modalității de adaptare în noul colectiv de muncă;</i> - <i>elaborarea unui plan de dezvoltare a relațiilor adecvate în colectiv.</i>	1. Colectivul de muncă și caracteristicile lui; 2. Tipuri psihologice ale oamenilor; 3. Climatul sociopsihologic în colectivele de muncă; 4. Menținerea autorității morale. Opinia publică în colectivul de muncă; 5. Problema adaptării tânărului specialist în colectivul de muncă.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
	Modulul I. Bazele legislației în domeniu	20	6		14
1.1	1.1 Legi și acte normative privind sectorul energetic	10	3		7
1.2	1.2 Legi și acte normative privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor din sectorul electroenergetic	10	3		7
	Modulul II. Etica profesională	40	12		28
2.1	Obiectul, funcțiile și problematica eticii profesionale	6	2		4

2.2	Noțiunile fundamentale ale eticii profesionale	6	2		4
2.3	Particularitățile comportamentului etic	6	2		4
2.4	Etica și cultura organizațională	8	2		6
2.5	Etica în soluționarea conflictelor	6	2		4
2.6	Colectivul de muncă	8	2		6
	TOTAL	60	18		42

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
Modulul I. Bazele legislației în domeniu			
Legi și acte normative privind sectorul energetic			
Legea cu privire la energetică, nr.174 din 21.09.2017; Legea cu privire la energia electrică, nr.107 din 27.05.2016; Legea securității și sănătății în muncă, nr.186 din 10.07.2008.	Rezumate conform structurii logice	Prezentarea rezumatelor	
Legi și acte normative privind sectorul energetic			
Norme tehnice ale rețelelor electrice de distribuție, nr.267 din 20.11.2007; Norme de amenajare a instalațiilor electrice, ed.7; Norme de securitate și sănătate în muncă la exploatarea instalațiilor electrice, ed.2, 1989.	Rezumate conform structurii logico-juridică a normei	Prezentarea rezumatelor	
Modulul II. Etica profesională			
Obiectul, funcțiile și problematica eticii profesionale			
Concepțiile etice și profesionale ale îndrumătorilor omenirii	Rezumat	Prezentarea rezumatelor	

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
Noțiunile fundamentale ale eticii profesionale			
Datorie și conștiință, corelația lor dialectică în activitatea profesională; Libertate, necesitate și responsabilitate profesională; Virtuți profesionale și vicii profesionale; Fericirea, tratarea filozofică și paradoxul ei în activitatea profesională.	Prezentare în baza temei la alegere	Derularea prezentărilor	
Particularitățile comportamentului etic			
Învățăturile etice și profesionale ale filosofilor moralei	Rezumat	Prezentarea rezumatelor	
Etica și cultura organizațională			
Identificarea culturii organizaționale ale unei întreprinderi din R.M.	Investigație	Rezultatele investigării	
Etica în soluționarea conflictelor			
Identificarea conflictelor și căile de soluționare a lor	Studiu de caz	Rezultatele studiului	
Colectivul de muncă			
Identificarea Stereotipurilor, Prejudecăților, Mobbing-ului și Discriminării la Locul de Muncă	Investigație	Rezultatele investigării	

VIII. Lucrările practice recomandate

În conformitate cu planul de învățământ aprobat pentru unitatea de curs respectivă nu sunt prevăzute lucrări practice.

IX. Sugestii metodologice

În proiectarea și realizarea demersului didactic, sugerăm deplasarea semnificativă de accent de pe conținuturi pe competențele specifice și centrarea pe elev ca subiect al activității instructiv-educative.

În viziunea noii proiectări curriculare, profesorul are libertatea de a alege metodele și tehnicile didactice.

Din perspectiva autorilor sunt prezentate acele metode de învățământ considerate formative, care pun accent mare pe participarea elevilor la lecție, profesorul având uneori rol de coordonator.

Pentru realizarea orelor de dobândire a cunoștințelor teoretice și/sau faptice, în vederea realizării competențelor specifice se recomandă utilizarea următoarelor metode didactice conform unităților de învățare:

Legi și acte normative privind sectorul energetic: Mini-prelegerea, Lectură ghidată, *Explicația, Organizatorul graphic*

Legi și acte normative privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor din sectorul electroenergetic: Discuția didactică, *Explicația, Diagrama Venn, Organizatorul grafic*, Lectură ghidată

Obiectul, funcțiile și problematica eticii profesionale: Mini-prelegerea, Demonstrația grafică, Explozia stelară, investigația de grup etc.

Noțiunile fundamentale ale eticii profesionale: *Explicația, Brainstorming, Sinelg, Organizatorul graphic etc.*

Particularitățile comportamentului etic: *Explicația, Asociere Forțată, Diagrama Venn, Organizatorul grafic, Studiu de caz etc.*

Etica și cultura organizațională: Mini-prelegerea, Brainstormingul, Demonstrația cu ajutorul imaginilor, Pânza de păianjen, Investigație.

Etica în soluționarea conflictelor: Discuția didactică, Proiect, Învățarea prin descoperire, Dezbaterile/demonstrarea prin argumentare, Studiu de caz.

Colectivul de muncă: Mini-prelegerea, Lectură în perechi/rezume în perechi, Joc de rol, Metoda comparației, Posterul, Investigație.

Organizarea procesului didactic centrat pe elev având în vedere adaptarea demersului educațional la particularitățile personale a elevului în actul de formare profesională, se va realiza prin sarcini propuse pentru studiu individual ghidat de profesor și anume : *Rezume, Prezentări, Investigații, Studii de caz etc.*

Curriculumul la **Bazele legislației în domeniu/Etica profesională** oferă profesorilor diferite posibilități de abordare didactică a disciplinei. Oricare ar fi opțiunea didactică a profesorului, aceasta se va dovedi utilă, incitantă, dacă va reuși să antreneze elevii în activități de învățare atrăgătoare, care să răspundă intereselor și experienței de viață ale grupului țintă.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea alături de predare și învățare reprezintă o componentă esențială a procesului de învățământ deoarece furnizează informații despre calitatea și funcționalitatea acestuia.

Deoarece nu există metodă perfectă de evaluare propunem combinarea acestora astfel încât evaluarea să ofere o imagine cât mai reală a cunoștințelor și competențelor pe care le dețin elevii.

Evaluarea curentă/formativă a unităților de competențe cheie respectă, în învățământul profesional tehnic, principiul conform căruia modul în care este proiectat procesul de formare corespunde modului în care este realizată evaluarea competențelor/rezultatelor învățării. Astfel, dobândirea competențelor cheie se evaluează în mod agregat în situațiile în care s-a realizat agregarea unității respective și separat, în situațiile în care unitatea de competențe cheie este proiectată în acest fel în curriculum. Evaluarea curentă/formativă poate fi realizată prin diferite metode de evaluare: chestionare orală, fișe de lucru cu sarcini, evaluare prin probe practice etc.

Evaluarea sumativă care are loc periodic, de regulă după încheierea procesului de predare-învățare a unei unități de învățare, poate fi realizată prin metode tradiționale cum ar fi testele docimologice elaborate pe baza matricii de specificare, cât și prin metode alternative de evaluare: observarea sistematică a activității și comportamentului elevilor în timpul activităților didactice, portofoliul, autoevaluarea.

Evaluare finală. În conformitate cu planul de învățământ aprobat pentru specialitatea 71370 Rețele electrice, unitatea de curs **Bazele legislației în domeniu/Etica profesională** acordă elevului 2 credite din totalul creditelor corespunzător programului de formare profesională în baza susținerii cu succes a examenului. Autorii curriculum-ului recomandă efectuarea examenului în scris. Examinarea se va efectua în baza testului elaborat de profesori. Testul se recomandă să fie compus din diferite tipuri de itemi:

- cu itemi obiectivi (se situează în zona inferioară a domeniului cognitiv, dar au o mare obiectivitate în măsurarea rezultatelor învățării):
 - tehnica alegerii duale;
 - tehnica perechilor;
 - tehnica alegerii multiple.
 - cu itemi semi-obiectivi:
 - itemi cu răspuns scurt / de completare;
 - întrebări structurate.
 - cu itemi subiectivi:
 - rezolvare de probleme.
- Testul trebuie să conțină și baremul de notare.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

- Note de curs;
- Îndrumar pentru studiu individual;
- Calculator;
- Proiector;

- Ecran;
- Conectare la internet etc.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Legea cu privire la energetică, nr.174 din 21.09.2017;	lex.justice.md/md/371969/	
2.	Legea cu privire la energia electrică, nr.107 din 27.05.2016;	lex.justice.md/md/365659%20/	
3.	Legea securității și sănătății în muncă, nr.186 din 10.07.2008;	lex.justice.md/viewdoc.php?id=328774	
4.	Regulament pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, nr.393 din 15.12.2010	lex.justice.md/md/338147	
5.	Regulament cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, nr.406 din 25.02.2011;	lex.justice.md/md/339803	
6.	Regulament cu privire la protecția rețelelor electrice, nr.514 din 23.04.2002;	lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=294934	
7.	Norme tehnice de exploatare a stațiilor și rețelelor electrice, ed.14, 1989;	lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=326107	
8.	Regulament privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire a riscurilor profesionale, Anexa 1 la HG nr.95 din 05.02.2009	lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=330698	
9.	Norme tehnice ale rețelelor electrice de distribuție, nr.267 din 20.11.2007;	lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=326107	
10.	Regulament cu privire la pregătirea și autorizarea personalului în organizațiile sistemului	www.ufmoldova.md/.../Evaluarea_pentru_Preomologare_Antreprenori_V1.8C225FB...	

	electroenergetic al Republicii Moldova;		
11.	Norme de amenajare a instalațiilor electrice, ed.7	www.anre.md/files/acte/HOTARI~2_3.DOC	
12.	Norme de securitate și sănătate în muncă la exploatarea instalațiilor electrice, ed.2, 1989;	https://ssm.fast.md/ro/modele	
13.	Instrucțiune cu privire la aplicarea și încercarea mijloacelor electrice utilizate în instalațiile electrice, nr.67 din 30.12.2004;	lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=326107	
14.	Etica profesională. Suport de curs, Viorelia Lungu, Chișinău 2011	www.academia.edu/20222592/ETICA_PROFESIONALA	
15.	Etica profesională și deontologia agricultorului. Manual Pavel Movileanu, Valeriu Capcelea, Igor Cojocaru, Chișinău, 2012	www.uasm.md/movileanu/etica%20profesionala.pdf	